

Forsvar paa Bornholm og har jo opnaaet noget i den Henseende. Om han ved sin Modstand mod det kongelige Teater som Statsinstitution vil kunne opnaa at faa ogsaa et Teater paa Bornholm, ved jeg ikke, men i hvert Tilfælde vil jeg, naar det ærede Medlem siger, at Statsdrift altid er dyrere end Privatdrift, eller at Privatdrift er at foretrække — saaledes udtrykte det ærede Medlem sig —, gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at han jo selv er Statskirkepræst og derfor maa vide, at der er visse Forhold, for hvilke Statsdrift synes at være at foretrække, og for hvilke det ærede Medlem utvivlsomt selv foretrækker Statsdrift. I øvrigt er det jo en given Sag, at Historien om det kongelige Teater, hvorledes man nu end vil betragte det — jeg kan gerne kalde det en Historie, for saa vidt som det er noget, der har været gentaget Gang paa Gang, naar dets Forhold har været til Debat —, er den, at det kongelige Teater er noget mere end blot en Anstalt, hvor der spilles Komædie eller Tragedie eller opføres Opera, at det kongelige Teater repræsenterer en Sum af en vis Moral, der har en Betydning for vort Lands hele Udvikling, som det ærede Medlem synes at overse.

Nu vil det ærede Medlem ganske vist paa-staa, at der opføres f. Eks. et Stykke, hvori der optræder en fortrukken Præst, og mene, at dette er en Utilbørlighed. Jeg maa dog sige, at Forfatterne i Henseende til, hvorledes de vil fremstille deres Figurer, ikke skal være afhængige af, om deres Fremstilling saarer i en eller anden Henseende. Man vil med samme Ret kunne sige, at naar Holberg fremstiller en fortrukken Bønde i Skikkelse af Jeppe paa Bjerget, er det en Utilbørlighed. Men Forfatteren fremstiller saadant i en vis moralsk Hensigt, og Spørgsmaalet er, om man ikke egentlig føler mere Sympati for Bonden end for Herremanden, der morer sig over Bondens Uvidenhed og Drukkenskab. Saaledes har jeg i hvert Tilfælde set paa Sagen. Det moralske Moment i Skuespil, eller hvilke Stykker der nu opføres paa et Teater, synes det ærede Medlem i nogen Grad at have overset.

Man kan ikke lade det kongelige Teater overgaa til Privatdrift uden med det samme at prisgive den Kunst, som det er Statens Opgave at fremme, og selv Vest-tyder, som bor allerfjernest fra det kongelige Teater, har nogle Værdier at øse af det kongelige Teaters Virksomhed. Det er ganske forkasteligt at mene, at fordi en Del af Befolkningen ikke kommer i det kongelige Teater, øver dette ingen Indflydelse paa Landets moralske Udvikling. Teatret

har i denne Henseende sin store Betydning; den er utvivlsomt ikke til at maale hverken statistisk eller paa anden Maade, men Betydning har det, og det tror jeg, det ærede Medlem heller ikke vil overse. Jeg vil derfor tillade mig at mene, at Statsdrift, som man i øvrigt kan debattere ved mangfoldige Lejligheder, ogsaa hvor det drejer sig om Kunst, i det foreliggende Tilfælde er af meget stor Værdi for Landet. Jeg vil derfor være i høj Grad betænkelig ved at lade det kongelige Teater overgaa til Privatdrift.

Blang: Vedrørende det første, som det ærede Medlem var inde paa, min Kamp for at faa et Forsvar paa Bornholm skal jeg lade det ligge, da det ikke kommer denne Sag ved. Et Teater paa Bornholm arbejder jeg ikke for. — Hvad angaar Spørgsmaalet om Statsdrift af et Teater og Statsdrift af Folkekirken, vil jeg dertil sige, at for det første er det nu ikke helt berettiget at tale om Statsdrift af Folkekirken. Men for det andet, hvis den danske Folkekirkes Paavirkning af det danske Folk skulde gaa i samme Spor, hvori det kongelige Teaters Paavirkning af det danske Folk er gaaet i de sidste Aar, saa ønsker jeg ikke længere nogen som helst Støtte fra den danske Stat til den danske Folkekirke. — Vedrørende de Stykker af Holberg, som det ærede Medlem sammenlignede med de Stykker, der er opført paa det kongelige Teaters Scene i sidste Sæson, ønsker jeg at sige, at en saadan Sammenligning overhovedet slet ikke lader sig anstille.

Undervisningsministeren (Appel): Jeg takker Udvalgets Flertal for dets Tilslutning til Lovforslaget og udtaler Haabet om, at dette Forslag ogsaa maa faa en god Gang i det andet høje Ting, og at det maa være Indledning til, at dette i saa mange Aar her paa den danske Rigsdag behandlede Spørgsmaal nu maa finde sin Løsning. Jeg beklager, at det ærede Medlem Hr. Rode har taget en Særstilling. Jeg beklager det saa meget mere, som det ærede Medlem jo i saglig Henseende er fuldstændig enig i, at der maa ske en Nyordning Teatret vedrørende.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslaget (se Tillæg A. Sp. 7397) vedtoges uden Afstemning.

Lovforslagets Overgang til tredie Behandling vedtoges uden Afstemning.